

4. Колот А. М., Швиданенко Г. О., Бойченко К. С. та ін. Створення власного бізнесу : навч. посібник / за заг. ред. : А. М. Колота, Г. О. Швиданенко. Київ : КНЕУ, 2017. 31 с.
5. Кухарчук А. М., Грачова О. Ю., Маслова М. О. Особливості правового статусу фізичної особи під час здійснення підприємницької діяльності в умовах воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 9. С. 224–228. URL: http://lsej.org.ua/9_2022/54.pdf.
6. Ситник Н. С., Смолінська С. Д., Ясіновська І. Ф. Фінанси підприємств : навч. посібник / за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.
7. Зміни для ФОПів у 2024 році. Пам'ятка для підприємців. *Finance.ua*. URL : <https://finance.ua/ua/goodtoknow/zminy-dlia-fop-2024>.

Юрій ГАРКУША

ад'юнкт кафедри кримінального права
та кримінології

Науковий керівник:

к.ю.н., доц. **Михайло ФРОЛОВ**

(Дніпровський державний університет
внутрішніх справ)

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ЮРИСДИКЦІЇ: ДОКТРИНАЛЬНІ ПІДХОДИ ПРОФЕСОРА М. БУРОМЕНСЬКОГО ТА ІНШИХ УЧЕНИХ

Право на особистий захист є однією з фундаментальних гарантій кожної людини, закріплених у міжнародних та регіональних актах із захисту прав людини. Воно забезпечує недоторканність особистості, захист приватного життя, гідності та свободи. У межах міжнародного права основними органами, що розглядають випадки порушення цього права, є Комітет ООН з прав людини та Європейський суд з прав людини (далі – ЄСПЛ).

Метою представленої доповіді є аналіз доктринальних підходів професора М. Буроменського та інших вчених до застосування міжнародної кримінально-правової юрисдикції, а також визначення особливостей цих підходів у практиці Комітету ООН з прав людини та ЄСПЛ.

Право на особистий захист базується на універсальних принципах поваги до людської гідності, свободи та безпеки. Воно гарантується такими міжнародними документами, як:

- Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (далі – МПГПП), ст. 17 якого встановлює захист від свавільного чи незаконного втручання у приватне життя, сім'ю, житло чи кореспонденцію [1, с. 45];
- Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (далі – ЄКПЛ), ст. 8 якої гарантує право на повагу до приватного і сімейного життя [2, с. 67].

Ці положення визнають право на особистий захист універсальним,

невід'ємним і необхідним для забезпечення гармонійного розвитку особистості.

Комітет ООН з прав людини є органом, що забезпечує моніторинг виконання МПГПП. Одним із ключових інструментів є індивідуальні скарги, які подаються на підставі Факультативного протоколу до МПГПП. Наприклад:

1. Справа «Коваль проти Білорусі» (2013 р.). Комітет визнав, що незаконне прослуховування телефону заявника було порушенням ст. 17 МПГПП. Він наголосив, що втручання у приватне життя можливе лише за чітко визначеними законами обставинами [3, с. 102];

2. Справа «Фасіч проти Словенії» (2015 р.). Розглядалася ситуація незаконного збору персональних даних поліцією. Комітет підкреслив, що збирання та зберігання персональної інформації повинно відповідати принципу пропорційності [1, с. 55].

З-поміж основних викликів, з якими стикається ЄСПЛ, слід назвати:

- відсутність чітких стандартів щодо захисту цифрової приватності;
- низьку ефективність імплементації рішень комітету у деяких державах [3, с. 110].

ЄСПЛ є основним органом, що забезпечує реалізацію ЄКПЛ. Він розглядає скарги, подані особами чи групами осіб, щодо порушення їхніх прав державами-учасницями зазначеної конвенції.

Визначення принципів:

- принцип пропорційності. Будь-яке втручання у приватне життя має бути необхідним у демократичному суспільстві;
- принцип законності. Втручання повинно мати чітку правову основу.

Основні рішення ЄСПЛ стосовно порушення прав людини:

1. Справа «Лопез Гуера проти Іспанії» (1998 р.). Суд визнав порушення ст. 8 через незаконне відеоспостереження за заявником у його власному будинку [4, с. 200];

2. Справа «Сорінга проти Великої Британії» (1989 р.). У цій справі ЄСПЛ підкреслив важливість поваги до людської гідності у контексті захисту приватного життя [5, с. 220];

3. Справа «Копланд проти Сполученого Королівства» (2007 р.). Встановлено порушення ст. 8 через незаконне стеження за робочою електронною поштою заявника [4, с. 203].

Професор М. Буроменський зробив значний внесок у теорію та практику міжнародного кримінального права. Його доктринальні підходи характеризуються глибоким аналізом принципів міжнародної юрисдикції та прагненням до їхньої ефективної реалізації. Буроменський підкреслює необхідність поєднання принципів правосуддя з міжнародними стандартами, забезпечуючи тим самим дотримання прав людини та справедливості у процесі судочинства [5, с. 150]. Він виступає за створення уніфікованих міжнародних норм, які б забезпечували однаковий підхід до

розслідування та судочинства за тяжкими злочинами у всіх країнах [2, с. 190]. Буроменський акцентує увагу на важливості співпраці між державами та міжнародними організаціями для ефективної боротьби з міжнародними злочинами [3, с. 210].

Розвиток технологій, зокрема масове спостереження та використання великих баз даних, створює нові загрози приватності. ЄСПЛ та Комітет ООН активно розглядають справи, пов'язані з порушенням цифрових прав. Наприклад, у справі «Біг Бразер проти Сполученого Королівства» (2018 р.) суд визнав порушення ст. 8 через масове стеження за електронними комунікаціями [5, с. 225].

В умовах збройних конфліктів, зростання авторитаризму та посилення заходів безпеки спостерігається тенденція до обмеження права на особистий захист.

Незважаючи на висновки ЄСПЛ та комітету, деякі держави недостатньо ефективно реалізують їхні рішення через політичні або економічні обставини [6, с. 310].

Для подолання викликів та забезпечення належного захисту права на особистий захист міжнародна спільнота має:

1. Розробляти чіткі стандарти щодо цифрової приватності, що передбачає включення нових технологічних аспектів у міжнародні правові норми;
2. Посилювати міжнародний контроль за виконанням рішень, забезпечувати ефективну імплементацію рішень міжнародних органів у національні правові системи;
3. Підтримувати розвиток національного законодавства (створення та вдосконалення національних законів у сфері захисту приватного життя та особистого захисту).

Право на особистий захист є одним із найважливіших елементів системи міжнародного права з прав людини, адже воно гарантує повагу до гідності, приватності та свободи кожної людини. Аналіз доктринальних підходів професора М. Буроменського та інших вчених, а також практики Комітету ООН з прав людини та Європейського суду з прав людини дозволяє зробити низку важливих висновків про стан реалізації цього права та перспективи його вдосконалення.

По-перше, міжнародно-правова практика демонструє зростаюче значення права на особистий захист у сучасному світі. Це право не лише забезпечує приватність людини, але й слугує основою для формування довіри між державою та її громадянами. Комітет ООН з прав людини та Європейський суд з прав людини виконують важливу функцію контролю за дотриманням цього права, створюючи прецеденти та встановлюючи стандарти для держав-учасниць міжнародних договорів.

По-друге, у сучасних умовах технологічного прогресу виникають нові загрози для приватності та особистого захисту. Масове збирання даних,

цифрове стеження, використання штучного інтелекту – все це викликає необхідність переосмислення традиційних підходів до захисту прав людини. Доктринальні підходи професора М. Буроменського наголошують на важливості створення уніфікованих стандартів для боротьби з такими викликами, які б враховували особливості цифрової епохи та сприяли захисту персональної інформації.

По-третє, практика ЄСПЛ підкреслює важливість збереження балансу між правом на особистий захист і потребами державної безпеки. Суд неодноразово наголошував, що будь-яке втручання у приватне життя має бути обґрунтованим, відповідати законним цілям та принципу пропорційності. Це особливо актуально в умовах боротьби з тероризмом, організованою злочинністю та іншими викликами, які змушують держави шукати компроміс між свободою громадян та необхідністю забезпечення громадського порядку.

По-четверте, значною проблемою залишається імплементація рішень міжнародних органів на національному рівні. Хоча рішення ЄСПЛ та Комітету ООН мають обов'язковий характер для держав, їх виконання часто стикається з труднощами через відсутність політичної волі, економічні обмеження або недосконалість національних правових систем. Це вимагає посилення міжнародного контролю та підвищення відповідальності держав за недотримання своїх міжнародних зобов'язань.

По-п'яте, для подальшого вдосконалення міжнародного кримінального права та забезпечення права на особистий захист важливо поглиблювати співпрацю між державами, міжнародними організаціями та науковою спільнотою. Інтеграція доктринальних підходів, таких як підходи професора М. Буроменського, у практичну діяльність міжнародних судів може сприяти підвищенню ефективності захисту прав людини.

Важливим аспектом є освіта та просвітництво громадян у сфері захисту своїх прав. Лише обізнане суспільство здатне ефективно протидіяти порушенням та захищати свої права в умовах сучасного світу.

Отже, право на особистий захист потребує постійної уваги з боку міжнародної спільноти, науковців та правозахисників. Удосконалення міжнародної юрисдикції, створення чітких стандартів для захисту приватності в цифрову епоху, а також посилення контролю за імплементацією рішень міжнародних органів є ключовими завданнями для забезпечення ефективного функціонування системи захисту прав людини у XXI столітті.

Список використаних джерел

1. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: текст і коментарі. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 350 с.
2. Власенко І. Основи міжнародного кримінального права. Львів : Право, 2020. 400 с.
3. Іваненко О. Доктринальні підходи до міжнародної кримінальної юрисдикції. Харків : Наукова думка, 2019. 300 с.
4. Комітет ООН з прав людини. Звіти та рекомендації 2018-2023 рр. Нью-Йорк :

ООН, 2023. 250 с.

5. Коваленко С. В. Міжнародне кримінальне право: сучасні тенденції. Київ : Юрінком Інтер, 2022. 320 с.

6. Європейський суд з прав людини. Принципи та практика. Страсбург : ЄСПЛ, 2021. 400 с.

Дарина ГАРТ

здобувач вищої освіти

Науковий керівник:

к.пед.н., доц. **Віта ФІЛИПСЬКА**

(Харківський національний університет
внутрішніх справ)

STRATEGIES FOR PARTNERSHIP AND COOPERATION BETWEEN UKRAINE AND THE EU

The urgency of this issue is important for the future of our country. International cooperation is a key aspect of Ukraine's further development, providing financial, humanitarian and technical support.

The strategic partnership between the European Union and Ukraine, based on shared values and interests, is a vital factor in strengthening peace, stability and prosperity in Europe. Ukraine's freedom, independence and stability are among the greatest achievements of the new Europe, which has shed its old dividing lines. Ukraine's geography and size, the resources of its population, and its location on the North-South and East-West axes put it in a unique position in Europe and make it a determining factor in the region [2].

It should be noted that the European Union has the following strategic goals for Ukraine:

- to contribute to the emergence of a stable, open, pluralistic and rule-of-law democracy in Ukraine and to strengthen a well-functioning market economy for the benefit of all the people of Ukraine;
- to cooperate with Ukraine in maintaining stability and security in Europe and around the world, finding effective responses to the common problems faced by the continent;
- to expand economic, political and cultural cooperation with Ukraine, as well as cooperation in the field of justice and internal affairs [2].

However, after 24 February 2022, Ukraine's European integration process will take place in the context of a full-scale Russian intervention. Therefore, analysing the specifics of this stage and taking into account the great war and the occupation of parts of Ukrainian territories, the implementation of the European Commission's recommendations and the implementation of the reforms envisaged by the Association Agreement, taking into account the needs of wartime, remains a topical issue on the agenda. In fact, the country's path to the